

illos tantummodò Regulares convenire, quibus non per viam communicationis, sed expressè, et speciatim ab Sede Apostolica elargita fuerint. Hanc sententiam probare videtur Benedictus XIV, *Const. XXVII, Tom. II Bullarii.*

§ VII.

(**) DE APTO LOCO ORDINIBUS CONFERENDIS. (*)

(**) XLIII. Nemo est qui nesciat ordinationes Sacrorum Ministrorum fieri olim solitas palam, et in totius populi conspectu, ut *sit ordinatio justa, et legitima, quæ omnium suffragio, et iudicio fuerit examinata*: Cypr. *Ep. LXVIII.* Id ipsum innuit Theophilus in *Commonit. Can. VI*, quum asserit, ordinationes habitas *in media Ecclesia*, id est, adstante universo fidelium cœtu. Etenim christiano populo, cui noti magis sunt ordinandorum mores jus inerat scrutini, seu examinis; vi cujus repellere poterat, quos noverat indignos: Syn. Bracar. II, *Can. III*, Eandem disciplinam confirmavit Syn. Chalced. decernens *Can. VI*, neminem nisi *manifeste in Ecclesia, aut in Martyrio ordinandum*; et Leo P. *Epist. ad Dioscor.* quum ait, quod Sacerdotalis, vel Levitica ordinatio sub lege *Divini officii substituat*. (*)

(**) XLIV. Itaque per decem priora Ecclesiæ sæcula nullibi, nisi in maxima Sedis Episcopalis Ecclesia, ministrantibus clericis plebeque præsertim Ministrorum inaugurationes agebantur. At sæculo XI, quo plurimum Ecclesiastica disciplina detrimenti passa est, cœperunt Episcopi privatas ordinationes peragere, ita ut S. Antoninus in *Summa Part. III, Tit. XIV, cap. XVI, § 17*, apertè jam docuerit, moribus inductum esse, ut Episcopi possent, in qua maluerint Ecclesia, ordinationes celebrare; qua doctrina a posterioribus recepta Summistis, eo ventum est, ut periret omninò pristina ordinationum disciplina. (*)

(**) XLV. Verùm Tridentina Synodus veterem intendens restituere ordinandi morem, decrevit *Sess. XXIII Ref. cap. 8*, ut sacræ ordinationes *in Cathedrali Ecclesia vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis publice celebrentur; si autem in alio Diæcesis loco, præsertim Clero loci, dignior quantum fieri poterit Ecclesia adeatur.* Id quod constituit dein S. Carolus Borrom. in Concil. Mediolanen IV, et confirmavit Innocentius XIII, in præf. *Constitut. Apostolici Ministrarii §. 17.* Æquum est ergo, ut Episcopi publicas celebrent ordinationes in Cathedrali Ecclesia, atque intra Missarum sollempnia, ministrantibus Canonicis, quos id nullo titulo decet molestè ferre. Videsis Hallierius *de Sacra Election. Sect. VI, cap. II, art. 1, § 5.* Hæc de sacrorum ordinum inaugurationibus intelligas necesse est; inferiores enim constat collatos nonnunquam fuisse privatim, nec ipso excepto Subdiaconatu: Hailier. *ubi supra.* (*)

CAPUT DECIMUMNONUM.

DE CANONICIS, ET VICARIO CAPITULARI.

I. Canonicorum nomen omnibus olim clericis commune fuit: Basilius *Epist. I, Canonica Can. VI*, eo quod *Canon*, sive *Matriculæ* Ecclesiæ adscripti essent, cujus stipendiorum participes erant. Quamobrem qui deinde Magnatum Oratoriis

serviebant Presbyteri, non dicebantur Canonici, eo quod ab illis, non autem ab Ecclesia sustentarentur. Tum inducta Clericorum vita communi, eo quoque Canonici dicti sunt, quod aetiori quadam Ecclesiastica Regula, *secundum canonem, sive regulam* adstricti, vitam ducerent.

II. Ecclesiastica ejusmodi Regula vitam communem potissimum præcipiebat; quæ quidem in prima Hierosolymorum Ecclesia omnibus fidelibus sub Apostolis agebatur: *Act. V*, Sed quum ab ea vivendi ratione recessissent laici, soli Clerici deinceps eam coluerunt. *Omnia*, agebat Tertull. in *Apolog. indiscreta sunt apud nos.* Et Hier. de Clericis loquens *Can. VII, Caus. 12, Q. I.* illi, inquit, *victu, et vestitu contenti nullam inter se proprietatem habentes debent habere omnia communia.* (**) Nisi dicas Tertullianum in eo loci non de Clericis dumtaxat, sed de omnibus Christianis loqui; et Hieronymum auctorem non esse Epistolæ ex qua depromptus dicitur præf. Canon; atque adeo verosimile esse, ignotam fuisse Clericis per tria priora sæcula communem vivendi normam. (*)

III. At sævientibus persecutionibus quum vix Clerici clandestinos conventus agere possent, vitæ communio in eo posita fuit, ut ex bonis Ecclesiæ certas sibi quisque portiones, sive sportulas in dies, aut menses singulos acciperent. Unde Clerici a S. Cypriano *Epist. 66, Fratres sportulantes* dicuntur, et quod nos nunc *suspensionem a beneficio* dicimus ab eo *suspensio a divisione mensuræ* redditur.

IV. Post pacem Ecclesiæ redditam cœperunt Episcopi in suis Cathedralibus Ecclesiis Clericos secum retinere, quibus et habitatio, et mensa, ceteraque communia essent. Id in Oriente obtinuisse discimus ex S. Basilio *Epist. 63*, et ex Sozomeno *Lib. VI, cap. 31.* Ex Orientali verò Ecclesia in Occidentalem migrasse opera S. Eusebii Vercellensis, quum ab Athanasio ex Oriente remigravit, memorie prodidit Ambrosius *Epist. 26*, ubi scribit *illum Eusebium conjunxisse officia Clericorum, et instituta Monachorum.* Hanc vivendi disciplinam ab Eusebio adripuit Ambrosius, indeque in suas Ecclesias derivarunt S. Martinus Turon. S. Paullinus Nolan. alique; ac præ ceteris M. Augustinus in sua Hippon. Ecclesia, quem, teste Possidio in ejus vita, complures Episcopi secuti sunt. (**) Verùm Augustinus Clericorum expertus inconstantiam, *ecce, ait in conspectu Dei muto consilium: qui volunt habere aliquid proprium, maneat ubi volunt, non eis aufero clericatum, nolo habere hypocritas*: *Can. XVIII, Caus. 12, Q. I.* (*)

V. Quum verò frigescente charitate communis Clericorum vita passim intermitteretur, sanctorum virorum opera diversis in locis subinde restituta est. Hinc Isidorus, scilicet Hispalensis, antiquum vitæ communis institutum in Hispania instauravit, et Cronogangus Episcopus Metensis in Gallia tempore Pipini Regis suis Clericis in unum Cœnobium collectis opportunas regulas tradidit, quibus corrupti mores integritati redderentur.

VI. Salutare hoc Institutum tum pientissimi Reges Pipinus, Carolus M. et Ludovicus Pius confirmarunt, tum Concilia Gallicana maximopere commendarunt, et promoverunt. Cronogangi regulam, agente potissimum Ludovico Pio an. 816, pleniorum dedit Synodus Aquisgranensis, Canonicisque omnibus servandam proposuit: (**) et in Concilio Romano an. 826, agente Eugenio II, ea Clericis præscripta est vivendi methodus, ut intra claustra monachorum more degerent, unam habentes mensam, unum dormitorium, et communes reliquas officinas: *Can. III, Caus. 12, Q. I.* (*) Ex quo tempore in omnibus penè Gallicanis Ecclesiis Cathedralibus, et Parochialibus, atque adeo (collapsa monastica disciplina) in ipsis monachorum claustris communis clericorum vita ins-

tituta est. Fœminæ quoque canonicam admiserunt vitam, novumque inde genus velatarum virginum invaluit; nimirum, ut quædam Monachæ, quædam Canonice essent.

VII. Jam verò sive ex barbarorum incursionibus, sive aliis ex causis sæculo X, exeunte, et XI, ineunte in omnibus pænè Ecclesiis communis Clericorum vivendi regula jam defecerat, quum mox viri doctrina, ac pietate illustres, quo Ecclesiæ damnis ob corruptos clericorum mores mederentur, collapsam canonicam vitam instaurare adgressi sunt. Petrus Damiani in Italia, Ivo Carnotensis in Gallia, Ecbertus Eboracensis in Anglia, alii qui veterem vivendi normam iterum induxerunt, votis insuper monasticis eam adstringentes, in quo a Canonicis Aquisgranensibus distinguebantur, quibus patrimonio non renuntiare suo permissum erat.

(**) VIII. In Hispania nulla primis quinque sæculis reperimus vitæ communis clericorum semina. Id cœpit medio sæculo VI uti colligitur ex Syn. Tolet. II, *Can. I*, evincitur ex Tolet III, *Can. V*, et in Oscensi an. 598. *Can. I*, apertè conspicitur; quæ quidem viguisse videtur sæculo VII, ut indicat Syn. Tolet. IV, *Can. XXIII*, alias *XXII*. (*)

(**) IX. Sæculo verò VIII, inopinata Saracenorum incursione Hispania exagitata, pristina omninò cecidit Ecclesiæ disciplina, donec ejusmodi dira tyrannide a religiosissimis Regibus depulsa, cœperunt Episcopi in sua unusquisque Ecclesia antiquam vitæ communis societatem sub D. Augustini, ita vocata regula, instituire. Eam in tota ejus Provincia instituit Syn. Compostellana an. 1056, *Can. I*, in quo decernitur, quod Canonici omnes habeant *unum Refectorium, unum Dormitorium, silentium observent, ad mensam lectiones sanctas semper audiant, vestimentum usque ad talos induant, Cilicium apud se habeant, et Capellos nigros*. Eam quoque in Toletana Ecclesia Mahometi superstitione recens expurgata instituit Bernardus Archiepiscopus an. 1086. quæ non diù constitit; ab ea enim Canonicos partim dispensavit Raymundus Archiepiscopus an. 1128, partim dein Cebrenus eodem exeunte sæculo, vel ejus successor Gonzalus, ita ut Card. Ximeni tempore vix aliqua regularis disciplinæ exstarent vestigia. Unde in omnibus Hispaniæ Cathedralibus vel exolevit tractu temporis canonica vivendi forma, vel Pontificum Rom. indulgentia cessavit, una excepta Pampilonensi, in qua eodem ferme tempore quo in Toletana, Monasticam vitam constituerat Petrus ejusdem Civitatis Episcopus, ut adparet ex Bulla Paschalis II, die 4, Maii an. 1110, et Lucii II, 31, Januarii an. 1114. (*)

X. Quum verò non omnes clerici communem illam, ac pænè monasticam amplecterentur vitam; hinc Canonicis sic dictis Sæcularibus aditus patefactus est. Regulares enim dicebantur, qui in Episcopis, Collegiatis, vel Monasteriis perpetuum bonis omnibus remittentes nuntium, sub Episcopo, Præposito, vel Abbate vitam ducebant: unde Augustini clerum omninò æmulabantur pari terrenarum rerum abdicatione; quamobrem et sub Augustini nomine inclaruerunt. Sæculares verò, qui perpetuis ecclesiasticis Præbendis donati, nec propria dimittentes bona, canonicum institutum, singularem suis in domibus agentes vitam, qua poterant sedulitate, observabant. Licet igitur vocabula Canonicorum Regularium, hoc est, *eandem rem semel, atque iterum pluribus vocabulis indicatam*: et canonicorum Sæcularium apertam exhibeant *contradictionem*, diversos tamen ordines præ se ostendunt.

XI. Porrò sensim Canonici Sæculares adeo invaluerunt, ut apud omnes fere Cathedrales Ecclesias obtinuerint, cujusmodi cœtus passim Capitula dicta sunt.

Tum reditus Ecclesiastici, qui primum Episcopo, et Canonicis ex æquo communes erant, in duas deinde sunt tributi partes, ita scilicet, ut alii mensam Episcopi, alii mensam canonicam, sive capitularem constituerent. Quinimò mensa capitularis tot in partes divisa est, quot erant Canonici: id quod in aliarum etiam Ecclesiarum Capitulis, sive Collegiatis deinceps invaluit.

XII. Cathedralium Ecclesiarum Canonici, quippè qui simul cum Episcopo comunem agerent vitam, ad ecclesiasticorum negotiorum administrationem tanquam consilarii, et adessores adhibiti sunt. Hæc quidem erat antiquitas, ut alibi demonstravimus, omnium Presbyterorum, et Diaconorum prærogativa; verùm instaurata Clericorum communi vivendi ratione, quum a Clericis alii in monasteriis sub Abbate, alii in Parochialibus, sive Collegiatis sub Præposito, alii demùm in Cathedralibus sub ipso Episcopo canonicam vitam viverent; hos tantummodò, tanquam propius sibi adherentes, in pastoralis officii partem advocarunt Episcopi. Verùm deinde abjecta vita communi pristinae disciplinæ consuetudo restituta non est; namque Canonici Cathedralium comparatum antea jus retinuerunt, ut Episcopi Senatim exhiberent, quorum nempe consilio ecclesiastica negotia tractarentur: Qua de re Alexander III, *cap. 4, De His quæ fiunt ab Præposito &c.* Patriarchan Hierosolymitanum sic adloquitur: *Novit plenius tuæ discretionis prudentia, qualiter tu, et fratres tui unum corpus sitis, ita quod tu caput, et illi membra esse probentur. Unde non decet te, omissis membris, aliorum consilio in Ecclesiæ tuæ negotiis uti, quum id non sit dubium, et honestati tuæ, et Sanctorum Patrum constitutionibus contraire*. Profectò hic Summus Pontifex de antiquissima loquitur ecclesiastica consuetudine, qua inauditum erat, ut Episcopus quidquam ageret sine consilio sui cleri, cujus jura solum deinde Cathedralis Ecclesiæ Capitulum sibi vindicavit.

XIII. Verùm sanctissima hæc unitas, qua canonici suo Episcopo, veluti membra suo Capiti adnectebantur, unumque corpus efficiebant, non diù stetit, sed paulatim disjuncta est; unde et Senatus Ecclesiastici amplitudo, et veteris disciplinæ decus omninò concidit. Uso enim sensim inductum est, ut plura sibi adrogarent Episcopi, quæ sine Capituli agerent consensu; contra verò Canonici haud pauca sibi reservarent in quibus ab Episcopis non penderent: quinimò aliquibus in locis eo processerunt, ut more monachorum exemptionem ab Episcopi jurisdictione sibi procurarent.

XIV. Ex iis, quæ Episcopus non advocato Capitulo agere nequit, præcipua sunt, Synodum Diocesanam celebrare, in eaque Judices, et Examinatores creare, tum et constitutiones edere: *Trid. Sess. XXIV. Ref. cap. 18, et Sess. XXV, Ref. cap. 10, Bona Ecclesiæ alienare: Cap. 1, 8, 9, de His, quæ fiunt a Præposito sine cons. Capit. Ecclesias, vel beneficia unire: Clem. ult. de Rebus Eccl. non alienandis*. Causas omnes, quæ ad jura capituli pertinent, terminare: *ibid. cap. fin.* Reliqua vide apud Fagnanum in *cap. Quum ex injuncto de Novi Operis nuntiatione*, Ceterum attendendæ sunt locorum consuetudines.

XV. At contra capitulo nonnulla competunt independentem ab Episcopo: uti Instituta, seu Statuta facere, quæ sua negotia respiciant, in Canonicos immorigeros, aliosque Clericos Capitulo subjectos pœnis levioribus animadvertere, propriam arcam habere, et sigillum, mensæ Capitularis reditus administrare, aliaque.

XVI. Jam verò antequam hinc egrediamur, hic obiter observare juvat, Patres Tridentinos etiam in hoc capite veterem disciplinam, pristinamque presbyterii auc-

toritatem instaurare exoptasse; at Canonicis nimium suis exemptionibus addictis rem non nisi ex parte perfecisse.

1. Igitur Episcopis jure Tridentino competit *in Choro et in Capitulo prima sedes et locus, quem ipsi elegerint.*

2. Præcipua rerum omnium agendarum auctoritas; unde si aliquid Canonici ad deliberandum proponant, nec de re ad suum, vel suorum commodum spectante agatur, Episcopi ipsi Capitulum convocent, vota exquirant, et juxta ea concludant: *Sess. XXV. Ref. cap. 6.*

3. Tum Episcopis jus tributum est, ut cum consilio Capituli singulis Cathedralium Ecclesiarum canonicatibus, ac portionibus sacrum aliquem ordinem adnectant; ita tamen, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint; nisi plures, aut omnes ex laudabili consuetudine sint Presbyteri: *Sess. XXIV, Ref. cap. 12.*

4. Episcopis facultas est impertita, ut invisere possint, corrigere, et emendare auctoritate Apostolica Capitula etiam exempta, eorumque personas, vel per se ipsos, vel adjuncta illorum, quos voluerint, opera: *Sess. VI, Ref. cap. 4.*

5. Demùm extra visitationem Episcopi in Canonicos, etiam Capituli exempti, animadvertunt, duobus tamen adjunctis Canonicis principio cujuscunque anni ab ipso Capitulo deputandis; licet in atrocioribus delictis, ubi de fuga timetur, initio possit solus Episcopus ad summariam informationem, et necessariam detentionem procedere.

XVII. Canonicorum officia alia sunt cum reliquis Clericis communia, alia ipsius peculiaria. Primi generis sunt: castitatem, sobrietatem, vitæ integritatem præferre, in Sacrarum Litterarum, Canonumque studia incumbere, rerum mundanorum pompas, fastumque contemnere &c. Canonicis peculiaria sunt ordinis præbendæ suæ addicti defungi ministerio, proprium suæ dignitatis, personatus, vel officii munus sedulo exercere, demùm in choro ad psallendum ex suæ Ecclesiæ instituto quotidie, vel alternis vicibus adesse: (***) Syn. Trident. *Sess. XXIV, Ref. cap. 12, Constit. Quum semper oblatas* Benedicti XIV, et ejusd. Instit. CVII, § 3. (*) Quinimò ex more ab Ivone Carnotensi primum inducto, et a Syn. Tridentina probato, distributiones quotidianas, nimirum certas specierum, vel pecuniæ præbitiones, præsentibus tantum Canonicis lucrantur: *ut ad quas horas canonicas panis interni refectio non movebat, panis corporei refectio provocaret:* ut loquitur Ivo Carnotens. *Epist. ad Paschalem Papam.*

XVIII. Jam verò ex dictis illud pronò alveo fluit, Canonicos lege residentie teneri, adeo ut ultra tres menses a propria Ecclesia quolibet anno abesse nequeant: Trid. *Sess. XXIV, Ref. cap. 12.* At non desunt quædam Canonibus probatæ causæ, quæ Canonicos ultra definitum spatium abesse potuerunt: veluti si absint negotia curaturi ad Ecclesiam spectantia, modo non sint ultra duos: *Cap. 13, de Clericis non residentibus.* Tum si Episcopi venia Sacris Canonibus dent operam, vel Theologiæ in aliquo probato Gymnasio; (***) tam discipulos, quàm docentes: *Cap. fin. de Magistris.* (*) Porro absentes licet justis ex causis, lucrantur quidem fructus præbendarum, quos *grossos* vocant: minime verò quotidianas distributiones, quibus dumtaxat præsentibus fruuntur: has verò, licet Choro non intersint, ii lucrantur, qui animarum curæ Capitulo, vel suæ dignitati, aut Canonicatui perpetuò adnexæ incumbunt, dum reliqui officia in choro actu persolvunt: veluti Parochus, Pœnitentiarius, quousque audiendis confessionibus revera vacet, et Canonicus Theologus ea die, qua Sacræ Scripturæ lectionem habet.

XIX. In promovendis ad Canonicatum plura requiruntur. 1. Ordo Canonica-

tui adnexus, vel saltem, ut intra anni spatium eo initiari possit. 2. Legitima ætas; nimirum in meris Canonicatibus sufficit ætas 14, annorum; dignitates curam animarum adnexam habentes annos requirunt 25, reliquæ verò annos 22 completos. Verùm ubi ex Tridentini Decreto jam singulis Canonicatibus sacer aliquis ordo fuerit adnexus, profectò quisque etiam merus Canonicatus ætatem requirit saltem annorum 21. 3. Theologiæ, et Sacrorum Canonum scientia; Episcopis enim jus est Canonicis præsertim Cathedralibus in fascis Episcopalis levamen utendi.

(**) XX. Præterea Syn. Trid. eodem *Cap. 12,* Canonicos constringit ad Fidei professionem coram Episcopo, vel ejus Vicario, et coram Capitulo intra duos a possessione adeptæ menses, sub pœna amissionis fructuum faciendam. Ad hæc hortatur eadem *Sancta Synodus, ut in Provinciis, ubi commode fieri potest, Dignitates omnes, et saltem dimidia pars Canonicatum in Cathedralibus, et Collegiatis insignibus, conferantur tantum Magistris, vel doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel Jure Canonico.* Quod quidem observandum in suis Provinciis constituerunt Syn. Tolet. an. 1565. *Actione II, Ref. cap. 29,* et Compostellana ejusdem anni *Act. III, Decret. 33.* (*)

XXI. Sede Episcopali vacante in Capitulo jurisdictionis Episcopalis potestas transfertur: *Cap. 14, de Majoritate, et obedientia; et Cap. unic. eodem in VI.* Profectò rationi consonum omninò est, ut qui simul cum Episcopo Ecclesiam regunt, eandem Sede vacante etiam administrant. Unde Deciana persecutione furente, quum abesset Cyprianus, Clerus Carthaginensis Ecclesiæ regimen suscepit: eademque persecutione extincto Fabiano Clerici Romani Ecclesiam interim administrarunt, eoque nomine se *Præpositos* dixerunt: *Epist. 3, ad Cler. Carthag. inter Cyprian.* Capitulum igitur Sede vacante Ecclesiæ suscipit regimen non alieno mandato, vel delegatione, sed potiùs jure proprio, ac primigenio, quo antiquitus simul cum Episcopo regebat Ecclesiam: Cardinalis de Luca *Discurso 31, in Conc. Trid.* Quamobrem perperam aliqui Canonicæ inter jurisdictionem distinguunt necessariam, et voluntariam; atque illa Capitulum frui autumant, ista non item: rectiùs alii discrimen agnoscunt inter jurisdictionem ordinariam, et delegatam, illamque, non verò istam in Capitulum transferri contendunt.

XXII. Jam verò constat Capitulum Sede vacante non posse 1, exsequi, quæ ordinis sunt Episcopalis; at non prohibetur ad exercenda Pontificalia exteros advocare Episcopos. 2. Neque quidquam de juribus Episcopalibus imminuere, aut innovare: qua de re omninò vetatur bona Ecclesiastica alienare, beneficia unire, aut distrahere, aliaque hujusmodi. 3. Neque beneficia conferre ad liberam Episcopi collationem spectantia, licet possit præsentatos instituere: *Cap. 1, de Institut. in VI.* Verùm 4, ea beneficia, quorum collatio ad Capitulum una cum Episcopo pertinet, *ob adcrecendi* ut ajunt, vel *non decrecendi* jus rectè confert, ubi in quatuor Ordinarii mensibus vacaverint: *Cap. unic. Ne Sede vacante in VI, 5.* Demùm nequit concedere Litteras Dimisorias ad Ordines suscipiendos intra annum luctus Ecclesiæ, iis tantummodò exceptis, qui beneficio sunt arctati, quos ad ordines etiam intra annum dimittit. In Regno Neapolitano ex novissimo Concordatorum jure Vicarius Capitularis non nisi cum consensu pleni capituli per secreta suffragia impertiendo ad Ordines dimittit, et laicos clericali tonsura initiandos, qui beneficio, vel capellania arctentur, et Clericos ad beneficium, quod actu certum ordinem requirat, præsentatos, dummodò eosdem Episcopus defunctus ab ordinibus non rejecerit. Alios demùm nec arctatos neque post annum ad ordines dimittit, nisi expressa Sacræ Congregationis Concilii petita venia.

XXIII. Porrò ex Tridentina sanctione *Sess. XXIV, Ref. cap. 16*, Capitulum sicuti pro cura bonorum Ecclesiæ temporalium unum, aut duos Æconomos constituat necessum est, qui interim memsam procurent episcopalem: ita ad jurisdictionem exercendam Vicarium, sive Officiale constitutum adigitur, qui *Capitularis* dicitur, quod a Capitulo eligatur. Quum enim experientia satis compertum sit, in regimine sive ecclesiastico, sive politico parum feliciter res procedere, ubi unius non sit negotia curandi arbitrium; hinc rectè primum ecclesiastica antiquissima consuetudine, dein et jure Tridentino mos inductus est, ut potestas capituli non nisi ab uno Vicario unius Prælati vices gerente administraretur: Trident. *Sess. XXIV, Ref. cap. 16*.

XXIV. Tempus præfinitum Capitulo constituendi Vicarium Capitulare est octiduum: quo dilapso ad Metropolitanum ejus electio devolvitur. Et si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, vel exemta, tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, et propinquior Episcopus in exemta vicarium constituit: Trid. *Sess. XXIV, Ref. cap. 16*. Verùm Canonicis intra octiduum Vicarium constituere negligentibus, re integra, potest mora benè purgari; et rata habebitur electio, quàm iidem ipsi tandem, antequam Metropolita, vel alius negligentiam Capituli supplerit, concluderint. Tum ubi contigerit Ecclesiam Metropolitanam una cum suffraganea vacare, electio Vicarii suffraganei non ad antiquiorem suffraganeum, sed ad Capitulum Metropolitanum spectabit. Benedictus XIV, *Lib. II, de Syn. Diæces. Cap. IX, num. 1*.

XXV. Postremò negligente Metropolita, aut antiquiore, vel proximior suffraganeo, Romanus Pontifex, vel Sacra Congregatio Episcoporum constituit Vicarium; eique modo ampliores, modo limitatas mandat facultates pro lubito. Quinimò Vicarius Episcopo aliqua de causa ab Sede Apostolica datus, is adhuc mortuo Episcopo munus idem obibat: tunc enim ob reverentiam Supremæ Sedis locus non datur electioni Vicarii Capitularis: Sixtus V. *Constit. CXVII*, et Benedictus XIV, *ibidem Cap. X, num. 9*.

XXVI. Vicarius Capitularis ex Canonicis, si qui inter eos sint Doctores, Licentiat, Juris-Consulti, est eligendus. Trident. *eod. Cap. 16*. At non vetantur Canonici postremum Episcopi defuncti Vicarium eligere, vel, ubi Doctores in Capitulo deficiant, extraneum constituere, nisi aliquem de gremio, quoad fieri poterit, idoneum eligere maluerint: (**). *S. Congregatio Concilii 9. Septemb. an. 1594. (*)*

CAPUT VIGESIMUM.

DE DIGNITATIBUS, PERSONATIBUS, ET OFFICIIS.

I. Dignitatis, Personatus, et Officii vocabula licet aliquando promiscue usurpentur: *Cap. 8, de Constitutionibus*: attamen revera inter se sunt distincta. Dignitas enim amplitudo quædam est, sive præminentia: cui administratio, et jurisdictio est adjuncta: *Leg. XIV, Dig. de Muneribus, et honoribus*. Personatus est honor nullam habens comitem potestatem, sive jurisdictionem, seu est jus præeundi reliquis Canonicis in Choro, et in processionibus: Gonzalezius in *Cap. 6 de Consuetudine*. Officium denique est simplex ministerium, sive nuda rerum Ecclesiasticarum administratio: *Cap. 38 de Simonia*.

II. Præcipuæ Cathedralium Ecclesiarum Dignitates sunt Archidiaconatus,

Archipresbyteratus, Decanatus, Primiceriatus, Cantoratus, Thesaurariatus. Ecclesiæ Collegiatae plerumque Præpositum habent, vel Primicerium. Porrò dignitatum non idem ordo est, et numerus in omnibus Ecclesiis Cathedralibus. Atque adeo Primiceriatus, Cantoratus, et Thesaurariatus pro diversis Ecclesiarum institutis Dignitates sunt, Personatus aut etiam meri Canonatus. In plerisque Cathedralibus primam dignitatem obtinet Archidiaconus; et in nonnullis Archipresbyter. Nec desunt Cathedralibus, in quibus Decanus præ ipso Archidiacono primam honoris prærogativam habent. Igitur ex diversis Ecclesiarum moribus, ac præcipuè ex foundationibus, et numerus dignitatum metiendus, et ordo constituendus.

III. Dignitatum, et Officiorum origo potissimum ex instituta, atque instaurata communi Clericorum vita est educenda. Tunc enim opus fuit, et iis, qui præsent, et iis qui propiùs Clericis curam impenderent, tum demùm et iis, qui bona administrarent, ac tuerentur. Munia hæc sive officia plerumque non nisi mera erant ministeria, sive delegationes, quæ ab Episcopis pro arbitrio conferri, adimive possent. Verùm dissociata communi Clericorum vita, singulisque officiis suis constitutis redditibus, delegationes illæ non solum in beneficia, sed et in dignitates degenerarunt, et quidem perpetuas, et irrevocabiles cum jurisdictione, ac potestate singulis iisdem propria. Adeout qui eas semel esset consecutus, iisdem expoliari nequiret, nisi gravioribus quibusdam de causis, iisdemque in jure expressis. Atque hinc primum dignitates in Capitulis emerunt: quibus aliæ novis foundationibus accessere. Verùm ex posterioris ævi moribus omni fere ecclesiastica jurisdictione ad Episcopum revocata, Dignitates sive Cathedralium, sive Collegiatarum præter primas in Choro Sedes, aliaque honorifica jura nullam obtinent potestatem; unde Dignitates inanes, ac ventosæ a Doctoribus appellari consueverunt: Fagnanus in *Caput Ad hæc de Præbendis num. 22*.

IV. Capituli Neapolitani veluti prærogativa est nullam habere dignitatem. Solus Primicerius, veluti primus reliquos antecedit, ex ipsorum tamen Canonicorum indulgentia; et Cimeliarcha, qui Thesaurario respondet, non modò unus est ex primario Canonicorum præbendariorum ordine, sed Præfectus etiam est Collegio Hebdomadariorum, baculoque utitur argenteo manubrio ornato in processionibus, aliisque functionibus, quas soli peragunt Hebdomadarii, in jurisdictionis, et præminentia signum cum prærogativa suffragii in eorum comitiis.

(**) V. In Hispania Dignitatibus fere omnibus antiqua quoque jura perire; at non desunt, quæ jurisdictionem pristina fortè ampliorem obtinent, uti Archidiaconatus Birviensis in Ecclesia Burgensi, Archipresbyteratus Agerensis in Catalaunia, Decanatus Tudelensis in Navarræ Regno. (*)

§ I.

DE ARCHIPRESBYTERO.

VI. Non omnes Presbyteros, qui pluribus Presbyteris præessent, at eos dumtaxat, qui omnibus Diæceseos Presbyteris essent præpositi, antiquitus dictos Archipresbyteros docet Morinus *Part. III, Exercit. XVI, cap. 2*. Parochi enim; quibus suæ Parœciæ Presbyteri suberant, non Archipresbyteri, sed dumtaxat Presbyteri Cardinales adpellantur.